

**МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL CONFERENCE**

**СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ,
ФІНАНСІВ, ОБЛІКУ ТА ПРАВА В УКРАЇНІ ТА СВІТІ**

**STRATEGIC PRIORITIES OF DEVELOPMENT OF
ECONOMICS, FINANCE, ACCOUNTING AND
LAW IN UKRAINE AND THE WORLD**

**Збірник тез доповідей
Book of abstracts**

**Частина 1
Part 1**

**3 жовтня 2019 р.
October 3, 2019**

**м. Полтава, Україна
Poltava, Ukraine**

**МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ
INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL
CONFERENCE**

**СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ
ЕКОНОМІКИ, ФІНАНСІВ, ОБЛІКУ ТА
ПРАВА В УКРАЇНІ ТА СВІТІ**

**STRATEGIC PRIORITIES OF DEVELOPMENT OF
ECONOMICS, FINANCE, ACCOUNTING AND
LAW IN UKRAINE AND THE WORLD**

**Збірник тез доповідей
Book of abstracts**

**Частина 1
Part 1**

**3 жовтня 2019 р.
October 3, 2019**

**м. Полтава, Україна
Poltava, Ukraine**

УДК 33
ББК 65

Стратегічні пріоритети розвитку економіки, фінансів, обліку та права в Україні та світі:
збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції (Полтава, 3 жовтня
2019 р.): у 6 ч. – Полтава: ЦФЕНД, 2019. – Ч. 1. – 63 с.

У збірнику тез доповідей представлено матеріали учасників Міжнародної науково-практичної конференції «Стратегічні пріоритети розвитку економіки, фінансів, обліку та права в Україні та світі» з:

Академія Державної пенітенціарної служби

Брестский государственный технический университет

Брестский государственный университет имени А. С. Пушкина

Відокремлений підрозділ Національного університету біоресурсів і природокористування України «Мукачівський аграрний коледж»

Відокремлений підрозділ Національного університету біоресурсів і природокористування України «Ніжинський агротехнічний інститут»

Відокремлений структурний підрозділ «Рівненський коледж Національного університету біоресурсів і природокористування України»

Вінницький національний аграрний університет

Вінницький торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно-економічного університету

ДВНЗ «Донецький національний технічний університет»

ДВНЗ «Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана»

ДВНЗ «Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника»

ДВНЗ «Університет банківської справи»

Державний університет «Житомирська політехніка»

Дніпровський національний університет ім. Олеса Гончара

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

ДННУ «Академія фінансового управління»

Донбаська державна машинобудівна академія

Донецька державна сільськогосподарська дослідна станція Національної академії аграрних наук України

Донецька обласна державна адміністрація

Донецький національний університет ім. Василя Стуса

Донецький юридичний інститут МВС України

Житомирський національний агроекологічний університет

Запорізький національний університет

Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу

Ізмаїльський державний гуманітарний університет

Інститут демографії та соціальних досліджень ім. М. В. Птухи НАН України

Інститут держави та права ім. В. М. Корецького НАН України

Інститут продовольчих ресурсів НААН

Київський національний торговельно-економічний університет

Київський кооперативний інститут бізнесу і права

Київський національний торговельно-економічний університет

Київський національний університет будівництва і архітектури

Київський національний університет ім. Тараса Шевченка

Київський національний університет культури і мистецтв
Київський національний університет технологій та дизайну
Коледж транспорту та комп'ютерних технологій ЧНТУ
Кременчуцький національний університет ім. Михайла Остроградського
Львівський державний університет внутрішніх справ
Львівський інститут економіки і туризму
Львівський національний університет ім. Івана Франка
Миколаївський національний аграрний університет
Міжнародний університет бізнесу і права
Національна академія державного управління при Президентові України
Національний університет «Одеська морська академія»
Національний авіаційний університет
Національний технічний університет «Дніпровська політехніка»
Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»
Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут ім. Ігоря Сікорського»
Національний університет «Запорізька політехніка»
Національний університет «Києво-Могилянська академія»
Національний університет «Львівська політехніка»
Національний університет біоресурсів і природокористування України
Національний університет кораблебудування ім. адмірала Макарова
Національний юридичний університет ім. Ярослава Мудрого
Ніжинський державний університет ім. Миколи Гоголя
Одеська національна академія зв'язку ім. О. С. Попова
Одеська національна академія харчових технологій
Одеський державний університет внутрішніх справ
Одеський науково-дослідний інститут судових експертиз
Одеський національний економічний університет
ПВНЗ «Міжнародний науково-технічний університет ім. академіка Юрія Бугая»
ПВНЗ «Нікопольський економічний університет»
Полесский государственный университет
Полоцкий государственный университет
Полтавський національний технічний університет ім. Юрія Кондратюка
Сумгаитский государственный университет
Сумський державний університет
Сумський національний аграрний університет
Таврійський державний агротехнологічний університет ім. Дмитра Моторного
Тернопільський національний економічний університет
Тернопільський національний технічний університет ім. Івана Пулюя
Український державний університет залізничного транспорту
Уманський національний університет садівництва
Університет державної фіскальної служби України
Університет митної справи та фінансів
УО «Могилевский государственный университет продовольствия»
Учреждение образования «Барановичский государственный университет»
Харківський національний економічний університет ім. Семена Кузнеця
Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна
Харківський національний університет міського господарства ім. О. М. Бекетова

**Хмельницький університет управління та права ім. Леоніда Юзькова
Чернівецький національний університет ім. Юрія Федьковича
Чернігівський національний технологічний університет
Чорноморський національний університет ім. Петра Могили**

У збірнику тез доповідей висвітлюються результати наукових досліджень з актуальних питань економіки, фінансів, обліку та права.

Тематика конференції охоплює актуальні проблеми: економічної теорії та історії економічної думки; світового господарства і міжнародних економічних відносин; економіки та управління національною економікою; економіки та управління підприємствами; продовольчої безпеки та екологічної політики в сучасному світі; економіки сільського господарства і АПК; екологічної економіки і сталого розвитку; економіки торгівлі та послуг; економіки промисловості; підприємництва, торгівлі та біржової діяльності; розвитку продуктивних сил і регіональної економіки; інновацій та інвестиційної діяльності; демографії, економіки праці, соціальної економіки і політики; туризму та готельно-ресторанної справи; бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту; фінансів, банківської справи, страхування; математичних методів, моделей та інформаційних технологій в економіці; маркетингу; менеджменту; логістики та транспорту; публічного управління та адміністрування; правового забезпечення державного управління та місцевого самоврядування; історії та теорії держави та права, філософії права; конституційного права, муніципального права, міжнародного публічного права; цивільного права та процесу, сімейного права, житлового права, міжнародного приватного права; господарського права та процесу; екологічного, земельного та аграрного права; адміністративного права та процесу, фінансового права, інформаційного права; кримінального права, кримінально-виконавчого права, кримінології, кримінального процесу, криміналістики; міжнародного публічного права та міжнародного приватного права.

Видання розраховане на науковців, викладачів, працівників органів державного управління, студентів вищих навчальних закладів, аспірантів, докторантів, працівників державного сектору економіки та суб'єктів підприємницької діяльності.

ЗМІСТ
CONTENTS

СЕКЦІЯ 1. РОЗВИТОК ПРОДУКТИВНИХ СИЛ І РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА SECTION 1. DEVELOPMENT OF PRODUCTIVE FORCES AND REGIONAL ECONOMICS	8
<i>Безхлібна А. П.</i> ІНСТИТУЦІОНАЛЬНА ТА ЗАКОНОДАВЧА СКЛАДОВА ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ РЕГІОНАЛЬНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ.....	8
<i>Заяць Т. А.</i> РИЗИКИ ТРАНСФОРМАЦІЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ СТРУКТУРИ НАСЕЛЕННЯ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ УПРАВЛІННЯ	9
<i>Фіщук Н. Ю.</i> СТАН ДЕМОГРАФІЧНОЇ СИТУАЦІЇ ТА ВІДТВОРЕННЯ ТРУДОВИХ РЕСУРСІВ ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	11
СЕКЦІЯ 2. СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО І МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ SECTION 2. WORLD AGRICULTURE AND INTERNATIONAL ECONOMIC RELATIONS	14
<i>Бобла В.</i> СУЧАСНИЙ СТАН ВИРОБНИЦТВА ТА ЕКСПОРТУ КУКУРУДЗИ В УКРАЇНІ	14
<i>Гаріфулліна Н. В.</i> СПЕЦИФІКА ОРГАНІЗАЦІЇ МІЖНАРОДНИХ АВТОТРАНСПОРТНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ	15
<i>Глушенко М. М.</i> ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ «РЕСУРСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ»	17
<i>Гоменюк В. В.</i> КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ УКРАЇНИ: ОЦІНКА ТА ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ НА СВІТОВОМУ РИНКУ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ.....	19
<i>Гриб М. В.</i> ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМИ ПРОЦЕСАМИ НА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ.....	21
<i>Гула І. А.</i> ГОЛОВНІ ПРОБЛЕМИ УКРАЇНИ НА ШЛЯХУ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ	22
<i>Журавльова А. О.</i> ПРИЧИНИ ТА НАСЛІДКИ ТОРГІВЕЛЬНОГО ПРОТИСТОЯННЯ МІЖ США ТА КНР	24
<i>Каранет В. В.</i> НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНИХ ПРІОРИТЕТІВ ЕКСПОРТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ	26

Список літератури

1. Данилишин Б. М., Пилипів В. В. Децентралізація у країнах ЄС: уроки для України. *Регіональна економіка*. 2016. № 1. С. 5 – 11.
2. Розвиток сільських територій в системі євроінтеграційних пріоритетів України: моногр. / В. В. Борщевський, Х. М. Притула, В. Є. Крупін та ін.; Ін-т регіонал. дослід. НАН України. Львів, 2012. 217 с.

УДК: 314:331.101.262-027.36(477.44)

Фіщук Н. Ю.

к. с.-г. н., доцент,
доцент кафедри аграрного менеджменту,
Вінницький національний аграрний університет

**СТАН ДЕМОГРАФІЧНОЇ СИТУАЦІЇ ТА ВІДТВОРЕННЯ
ТРУДОВИХ РЕСУРСІВ ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ**

Питання дослідження трудового потенціалу регіону та умов його формування і відтворення завжди залишалися в центрі уваги, не втрачаючи своєї актуальності, адже трудові ресурси – один із основних елементів економічної структури регіону, передумова його ефективного розвитку.

Соціально-орієнтовану економіку України неможливо сформувати, не подолавши негативні явища у соціальній сфері, без створення нового механізму відтворення і використання трудових ресурсів. Впродовж тривалого періоду в Україні спостерігається занепад галузей соціальної сфери, створюючи небезпечні умови для повноцінного відтворення трудових ресурсів, позначаючись на демографічних характеристиках. Пришвидчуються темпи міграції населення і особливо молоді, частка якої серед мігруючого населення в середньому по регіонах України складає близько 40%. Інтенсивний міграційний рух демографічно активної і найбільш працездатної частини населення є однією із основних причин прискорення процесу старіння трудових ресурсів народного господарства, погіршення статево-вікової структури населення тощо. Негативні тенденції, які домінували в системі відтворення населення на початку 90-х років, переросли у демографічну кризу.

Окреслені соціальні та демографічні проблеми відчутно впливають на стан національної економіки, являючись негативними чинниками економічного зростання. Не можуть залишатись поза увагою питання загального скорочення тривалості життя, надмірної диференціації доходів серед різних категорій населення, тотального скорочення платоспроможного попиту, зростання прихованого та зареєстрованого безробіття, значна заборгованість із заробітної плати тощо – все, що призводить до скорочення відтворювальних можливостей трудового потенціалу. В той же час забезпечення конкурентоспроможності національної економіки загалом та її регіонів зокрема неможливе без комп-лексно-пропорційного розвитку трудового потенціалу, а досягнення високих параметрів якості людського життя є однією із основних передумов входження України до кола найбільш розвинених постіндустріальних країн світу.

Вінницька область – один із всебічно розвинених аграрно-промислових та культурно-історичних регіонів України, в якому проживає 1,56 млн. осіб, (3,7 % населення країни, в тому числі міського 51,4 % і сільського 48,6 %). Місце Вінницької області в економіці України визначається високим природно-ресурсним потенціалом та достатнім рівнем розвитку всіх складових народно-господарського комплексу. Вінниччина – край високого рівня господарського освоєння і розвитку. Область характеризується динамічною індустрією,

потужним агропромисловим комплексом та розвинутою транспортною системою. Валовий регіональний продукт у 2017 р. становив 92427 млн.грн. у фактичних цінах реалізації, індекс цього показника складає 102,6 % до попереднього року. За обсягами ВРП область посідає 10 місце серед регіонів України, а його частка у загальному обсязі валового регіонального продукту складає 3,1 %. Серед регіонів України Вінниччина займає 1 місце за обсягом виробництва валової продукції сільського господарства. В регіоні виробляється 7,5 % обсягу валової продукції сільського господарства України [4].

Відомо, що демографічною основою формування трудового потенціалу країни чи регіону є відтворення населення. За останні п'ять років населення України зменшилося на 919,9 тис. осіб, а в цілому за період 2012 – 2019 рр. – на 1136,2 тис. осіб (на 2,62 %). Як бачимо, прослідковується спадна тенденція чисельності населення України, яка в більшій мірі проявляється на сільських територіях (-4,5 %), тоді як у міських поселеннях зменшення становило -1,8 % (табл. 1).

Вінниччина, на жаль, не є виключенням, в області також чисельність жителів невпинно зменшується (-73,8 тис.осіб). З 2012 року чисельність сільського населення Вінницької області зменшилась на 59,7 тис. чол., або майже на 7,3 відсотки.

Таблиця 1

**Динаміка чисельності населення в Україні та Вінницькій області
у 2012 – 2019 рр.(на початок року)**

Рік	Чисельність наявного населення в Україні, тис. осіб			Чисельність наявного населення у Вінницькій області, тис. осіб		
	все населення	міські поселення	сільські поселення	все населення	міські поселення	сільські поселення
2012	43289,4	29791,1	13498,3	1634,2	815,8	818,4
2013	43204,4	29785,7	13418,7	1627,0	816,1	810,9
2014	43073,1	29741,1	13332,0	1618,3	815,3	803,0
2015	42929,3	29673,1	13256,2	1610,6	814,8	795,8
2016	42760,5	29585,0	13175,5	1602,2	813,4	788,8
2017	42584,5	29463,2	13121,3	1590,3	810,1	780,2
2018	42386,5	29371,0	13015,5	1575,8	806,3	769,5
2019	42153,2	29256,7	12896,5	1560,4	801,7	758,7

Джерело: [1]

Аналіз динаміки чисельності населення в країні показав, що помітні зміни уже спостерігались з 90-х років минулого століття. З 1999 р. депопуляція у містах набула всеукраїнського характеру: не залишилося жодної області з природним приростом (у сільських поселеннях така ситуація склалася у 2001 р.). Зменшення чисельності населення зумовлене дією як прямих, так і непрямих факторів. В першу чергу депопуляція спричиняється перевищенням чисельності померлих над чисельністю народжених, формуючи так званий природний приріст чи скорочення населення (табл. 2). Так, у 2018 році в області народилось 12769 немовлят (на 1373 малюка менше, ніж у 2017р.). Для порівняння у 2012 р. народилась 18340 дітей. Померло за 2018 р. людей майже вдвічі більше – 24341 особа, що на 275 людей більше, ніж у 2017 році.

Якщо народжуваність на 1000 осіб наявного населення в області за останній рік становила 8,1 (в містах – 8,4; в сільській місцевості – 7,8), то показник смертності був на рівні 15,52 (2017 рік – 15,20). Тобто, природний приріст є від'ємним, у 2018 році він становив – мінус 7,38 (у 2017 році – мінус 6,27) [3].

Дані таблиці вкотре переконливо доводять, що сільські території спустошуються значно швидше, аніж міські. Аби вирівняти демографічну ситуацію, необхідно, щоб у кожній сім'ї

народжувалося по 2 – 3 дитини. В іншому випадку, смертність і надалі перевищуватиме народжуваність, адже людей похилого віку на 50 відсотків більше, ніж решти населення.

Таблиця 2

Природний приріст (скорочення) населення Вінницької області, за рік (осіб)

Рік	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Міські поселення та сільська місцевість	-8820	-9020	-7482	-6818	-8016	-8020	-9096	-9301	-9924	-11572
міські поселення	161	-439	190	379	-231	-411	-1087	-1439	-1857	-2670
сільська місцевість	-8981	-8581	-7672	-7197	-7785	-7609	-8009	-7862	-8067	-8902
на 1000 осіб наявного населення										
Міські поселення та сільська місцевість	-5,3	-5,5	-4,6	-4,2	-5,0	-4,9	-5,7	-5,8	-6,3	-7,4
міські поселення	0,2	-0,6	0,2	0,5	-0,3	-0,5	-1,3	-1,8	-2,3	-3,4
сільська місцевість	-10,6	-10,3	-9,4	-8,8	-9,6	-9,6	-10,1	-10,1	-10,4	-11,7

Джерело: [1; 2]

Україна займає 186 місце з 226 країн світу за рівнем народжуваності. Заради справедливості варто зауважити, що низька народжуваність і постаріння населення характерні для більшості європейських країн, однак високий рівень життя в них спричиняє стабільний міграційний приплив, що не тільки компенсує депопуляцію, але й призводить до деякого зростання чисельності населення. Крім цього, приплив молоді (а мігрують переважно молоді люди) позитивно змінює вікову структуру населення. В Україні такі стабілізатори відсутні, ситуація кардинально відрізняється – на фоні невеликого від’ємного (у 2005 р. додатного) сальдо стаціонарної міграції спостерігається масштабний відплив населення, що безпосередньо проявляється на процесах народжуваності. Оцінки чисельності населення України та його статеві-вікової структури на перспективу є доволі невтішними.

Таблиця 3

**Демографічне навантаження на населення у віці 15 – 64 роки
(на 1000 осіб у віці 15 – 64 роки), на початок року**

Рік	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Загальне навантаження	489	475	469	468	470	477	483	489	496	497
Навантаження особами у віці 0-14 років	222	219	218	220	221	225	229	232	234	234
Навантаження особами у віці 65 років і старше	267	256	251	248	249	252	254	257	262	263

Джерело: [1; 2]

Дані таблиці 3 переконують, що з року в рік зростає демографічне навантаження на населення у віці 15-64 роки.

Таким чином, ми переконуємось, що питання демографічної ситуації та відтворення трудових ресурсів Вінниччини, як і в цілому по Україні, потребують постійної уваги та вирішення. Необхідно забезпечити розвиток трудового потенціалу регіону, який би відповідав стратегічним напрямам і пріоритетним завданням соціально-економічного зростання Вінниччини.

Список літератури

1. http://database.ukrcensus.gov.ua/PXWEB2007/Quicktables/KEY_IND/key_index.asp
2. http://database.ukrcensus.gov.ua/MULT/Dialog/statfile_c.asp
3. <http://www.vingudpss.gov.ua/news/demografichni-pokazniki-vinnickoyi-oblasti-u-2018-roci>
4. Місце Вінницької області в економіці України. Статистичний збірник. Вінниця, 2019